

Szerkesztési Iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ös szám,
hová a lap az ellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felhívások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolts szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hírtételek árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 272. szám.

Szerda, november 25.

Elvi és személyes pártok.

Nagybecskerek, nov. 25.

(F) Az ellenzéki pártok körében azelőtt nagyon dominált az a felfogás, hogy az ország igazi közvéleményét tulajdonképpen az ellenzéki pártok képviselik. Valójában ez a felfogás annyiban birt némi látszólagos alappal, hogy az ellenzéki állásfoglalás a felelőtlenség előnyével dicsekedhetvén a kormánypárti álláspont fölött, ez okból az ellenzéki felfogás sokkal könnyebben tudott hozzá férközni a nemzeti hűséghez és egyéb gyengékhez, amelyeknek tagadhatatlanul nem csekély mozgató erejük van a nemzeti érzület irányításában, és pedig annál is inkább, mert nemzetünk természeté, temperamentuma, és hosszú elnyomatása alatt megszokott gondolkodása sokkal fogékonyabbá tette az ellenzéki, mint a gouvérnementális irányzatok iránt.

A most megejtett választásoknak eredményei azonban teljesen lerontják ezt az ellenzéki önbiztató felfogást. Az ellenzéki pártoknak többé-kevésbé történt súlyos megveretése mindennél hangosabban szóló bizonyítéka annak, hogy a nemzet közvéleménye teljesen kiábrándult az ellenzéki pártokba vetett hitéből és bizalmából.

Az ellenzéki pártok jól érzik az urnákból kikerült verdiktnek ezt a súlyát, s azért most mindent elkövetnek, hogy gyengeségüket elpalástolják és az erőnek látszatát megszerezzék. Az ellenzéki pártok gyűlésezei, tanácskozásai napi renden vannak, amelyek határozatokat hoznak, kijelentéseket proklamálnak, valójában azonban teljes elvtelenségük érzetében tervszerűtlenül kapkodnak és frázisokkal igyekeznek a politikai tartalom hiányát pólni.

Mert hogy az ellenzéki pártoknak többé-kevésbé nincs politikai programjuk és tartalmuk, azt ők tagadhatják ugyan, de nem hitethetik el senkivel. Az ellenzéki pártok ma még nyilvánvalóbban, mint azelőtt, személyes pártok: Apponyi, Kossuth, Ugron párt, ez az igazi nevek s ez egyuttal ki is meríti politikai céljukat.

Az egyetlen politikai párt, amelynek létezése elvi alapon nyugszik, a szabad-elvű párt, amelynek elvi működését az ország közvéleménye a most megejtett választásokban épp úgy, mint az ellenzéki pártok elvtelenségét, érdem szerint honorálta.

A szabad-elvű párt elvi álláspontja következetes fenntartásával meggyőzte az ország közvéleményét arról, hogy komoly jelentőségű és nagyfontosságú kérdéseknek megbízható letéményese, úgy hogy az ország nyugodt bizalommal látja a legközelebbi jövő nagy kérdéseinek, az Ausztriával való gazdasági és pénzügyi kiegyezésnek és a közigazgatás államosításának megoldását a szabad-elvű párt kezeibe letéve.

Az ellenzéki sajtó ugyan a szabad-elvű pártba vetett országos hitet és bizalmat avval a képtelen állítással igyekszik megingatni, hogy a szabad-elvű pártban éppen tulnyomó nagy száma miatt szakadásnak kell beállnia. Ez a jövendölés azonban még csak nem is tetszetős és szerfölött erőltetett, mert bizony föl sem tételhető, hogy komoly politikus a szabad-elvű pártból kiválni akarna azért, hogy valamely ellenzéki párthoz csatlakozzék.

A „TORONTÁL” tárczája.

Jogi praxis a vidéken.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Mikor Bercei, Laczi és Sanyi a rektori felavatást követő estén együtt ünnepelték a nagy nap örömét, az utolsó, még beszámítható állapotban elmondott tószóját így végezte Bercei:

— Mindhiába! végre is csak praktizálnunk kell, erre legalkalmasabb lesz a vidék. Mielőtt azonban elválunk, fiuk, fogadjuk meg ünnepélyesen, hogy nem nősülünk meg soha!

— Soha, soha! — erősítették a fiuk és egy torokból kiáltották:

— Eljjen a legényélet!

M... megye új főispánját installálja. A székhas nagyterme pompás képet nyújt, a patkóalaku zöld asztal körül csak egy csillog a sok díszmagyar, a karzat pedig alig győzi befogadni az elegáns hölgyközönséget. Minden szem a szomszéd terem ajtajára tekint, mert onnan jön majd át a főispán és környezete; csak egy ifju pár merül a karzat egyik zugában mély diskurzusba, mintha őket nem is nagyon érdekelné az installáció. A feltűnően szép Szilágyi Margit igéző tekintetét vet elegáns udvarlójára, kinek arca már most sugárzik az örömtől, hogy a megye egyik csillagával táncolja az esti bálon a — második négyest... Közelebről nézve, csakhamar felismerjük a daliás fiatal emberben a hármas szövetség egyik tagját: Berceit, ki tehát

a közigazgatás terén praktizál és jelenleg a megye közkedveltségű aljegyzője. Igenis, közkedveltségű, hiszen társas összejövetel nem is képzelhető nélküle, sőt találkozott már több oly nemeslelkű urhölgy, ki családi boldogságáról akart gondoskodni: megfelelő parthiet találva számára. Ő persze szépen megköszönte a sziveséget, nem kérvén belőle; bizalmasainak pedig elmondta a promóciós vacsorának — az asszonyok előtt szigorúan megőrzendő — titkát...

... Lezajlott az installáció és az azt követő farsang és Bercei kollega egyszerre csak észrevette, hogy ő akkor is benyt Margitékhoz, mikor nem rendezői tiszteletet teljesíti... Szintársulat vetődven hozzájuk, Margiték mellett bérelt páholyt. A városban sugdosni kezdettek és Bercei hosszas gondolkodás után rájött, hogy az a véit akadály mégsem az, és piros pünkösöd verőfényes vasárnapján eljegyezte szive választottját...

... Juliusban egy csendes hazai fürdőhely örökké sugdosó vendégei igen érdekesnek találtak egy ott üdülő fiatal házaspárt...

D... város törvényszéki elnökének neje büszke volt zsúrjaira, de az is lehetett, mert a város intelligenciájának créme-je gyült össze elegáns szalonjában. Kocsi kocsi után gördült az emeletes uri ház elé és csakhamar fényes társaság verődött össze az emeleti tágas termekben. A keletkező kisebb csoportok közül néhány szép fiatal asszony köti le figyelmünket; az idejáró ifjuság jól tudja, hogy jó ezek kegyében állni, miután ők döntenek a társaságbeli fiatal

HIREK.

Tájékoztató.

November 28. Kereskedő ifjak táncestélye.

November 28. A szőnyeggyár igazgatósági ülése.

December 14. Közig. bizottság ülése.

Pitzlye Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskekereken Baurerféle házban Ferencz-József téren. Rendel naponta.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Körorvos választás. Sárafalván a napokban tartották meg a körorvosi választást Gyertyánffy Dénes járási főszolgabíró vezetése alatt, mely alkalommal egyhangulag dr. Nagy Jakab nagytoráki községi orvos választott meg.

— A „Torontál vármegyei központi hitelintézet mint szövetség” üzletrészeiből legújabbban még a következő jegyzések történtek: Fekete község 2, Egyházaskér község 2, Fazekas Ferencz 1, Haas Mór 2, Gergelyi László 2, Deisinger Ignác 2, Milovátz Jenő 2, Popov Szima 2, Tyirin Orosztia 2, Brunner Adolf 2, Tomalik János 1, Pavlov Vászta 1. Az eddig jegyzett üzletrészek összege 3275.

— Uj bankügyész. A „Nagybecskereki takaré- és előleg egyet” ma délelőtt tartott igazgatósági ülésében ifj. dr. Demkó Pált, a nagybecskereki ügyvédi kar e széptehetségű tagját egyhangulag megválasztotta az intézet ügyészévé.

— Hymen. Ifj. Andrón Simon sárafalvai tanító e hó 22 én vezette oltárhoz Badautu Emilia kisasszonyt Mehalán.

— A Zichyfalva-dentai vasut újabb közgazgatási bejárása. A torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársasága a Zichyfalvától Nagy-gájon át Dentáig vezető helyi érdekű vasut terveit oly kérelemmel terjesztette fel a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a vonal közgazgatási bejárását rendelné el. Habár ez a vonal egy részét képezi a Bottká-féle vasuti tervnek, a melynek vonala Dettától Bánlakon,

emberek „szeretetreméltósága” és „kedvessége” fölött. Most is ez képezi társalgásuknak fő tárgyát.

— Ismeri már édesem az uj albirót? — kérdezi egy fitos orru barna szépség szőke szomszédnőjét.

— Igen, a minap mutatták be a Bornemisszáék estélyén. — Feleli a kérdeztett.

— Nos és milyennek találja?

— Csinos fiatal ember.

— Akkor egyetértünk kedvesem, mert én határozottan kedves embernek tartom.

— Képzeld, kedvesem! A minap az a vén aglegény, a táblabíró odaszól nekem és Marikának: „Szép hölgyeim! Ott — és rámutat az uj albiróra — hiába fáradsz, az én Laci öcsémet nem házassítják meg!

— Azért is! pattog fel önértetesen a barna menyecske — én már választottam is számára és biztosítom, hogy farsang végén nem kérkedik többé velünk az a javithatlan aglegény!

Es ezzel el volt döntve a „kollegium” második tagjának, a bírói pályán praktizáló Leczinak sorsa, ki május havában már a szép Pálffy Irmával karján gyönyörködött az örökszép szent Márk templomában...

A „kollegium” harmadik tagja, Sanyi, Sz. ra vetődött, hol elég jó ügyvédi irodája van. Persze vigan él és eszébe sem jutna kollegáival tett ünnepélyes és mégis kétes kötelező erejű fogadalmát megsejteni, ha a városka szépségének, Kovács Boriskának vonzó egyénisége reá mélyebb benyomást nem tett volna.

Mig vig csimborákból álló kompániája volt,

Nagyájon és Zichfalván át vezetne Alibunárig, a miniszter a torontáli vasút kérelmét, tekintve, hogy a vasúttársaság az említett tervezetet ismerete és a bejárás elrendelése miatt mégis folya- modott, figyelembe vette, és a közigazgatási bejárást december hó 3-ik napjára elrendelte. A bejárást a jelzett napon reggel kilencz órakor a dentai község háznál kezdik meg.

— **Áldozó papi jubileum.** Dreisziger Mátyás temessági plebanos vasárnap ünnepelte 25 éves plebanosi jubileumát. A derék lakosság jubiláló lelkészenek tisztelgetésére szombat este fátylas menetet rendezett és 110 terítékes ünnepi bankettet adott. A jubileumi misén, melyet a jubila- lás nagy segédlettel tartott meg, a községi képviselőtestület tagjai, a csanádi székeséptalan uradalmi hivatalnokai, a saági honorációrok és nagyszámú ajtatos közönség vett részt. Kun László kanonok ünnepi beszédet tartott, melyben a jubilánsnak a község körül szerzett érdemeit méltatta és áldásdus működését meg- világitotta. A jubiláns d. u. 1 órakor a piébánia- épületben ebédet adott, melyre a jubileumhoz megjelent papságot, a székeséptalani uradalmi hivatalnokokat és a saági honorációrokot hitta meg. A lakomán nem volt hiány kedélyes fel- köszöntőkben. Megemlítendő, hogy a jubilánsnak számos lelkészarsa kívánt szerencsét levélben vagy távirati uton. Desseffy Sándor megyés püspöknek üdvözlését a jubiláns táviratilag meg- küldötte.

— **Katalin.** A Katók, Katák, Katiczák és Katalinok névnepja itt van. Ma köszöntött reánk, hogy azután mi a poharunkat köszöntjük a gyön- gébb nem közül azokra, kik e nevet viselik. A virágbokréta, illatos levélkékkel megterhelve, ismét megkezdik vándorlásukat az utcákon, hogy elhelyezkedjenek valamelyik szép Kató ablaká- ban. Ez a Katalin név poézise s egyuttal kez- dete tudja a jó Isten mennyi boldog regénynek, melyek közül azonban igen sok csak megkezd-ődik, de folytatással vagy egyáltalában nem dicsekedhetik, vagy szomorúan végződik. De ne filozofáljunk most ezen a kedves napon, hanem éltesük mi is a kedves Katókat.

— **Műkedvelő gyermekek.** Nagyszent- miklósról írják: Jeleztük már azt az érdekesnek ígérkező estét, mely 22 én esti 8 órára hívta az érdeklődő jó szíveket a „fekete sas“ nagy- termébe. Az idő n m kedvezett, de ki menne ilyenkor az idő után, mikor az apróságok gyö- nyörködéséről van szó. A nagyterem megtelt és a disztigvált közönség méltán gyönyörködött a 60 ak allegoriájában, majd a kis Kócs Géza és Jeck Gyuri szongorajátékában, az ügyes kis Marinov Vilma monológjában és végezetül „A kuruzsoló huszár“ gyermekektől elég kerekded előadásában. Az est legtöbbet fog juttatni a kis karácsonynapi felruházottaknak, kik a jó meleg

nem törődött vele. Egyszerre nagy fordulat állott be: pajtásai, kik között jól érezte magát, gyors egymásutánban részint elkerültek onnan, részint — megönsülték és az ügyvéd ur egy szép napon egyedül ült a törzsaasztalnál . . .

Ez már sehogysem tetszett neki. Ekkor hirtelen a szép Boriskát látta maga előtt, amint csinos otthoni toilette ben sűrű-forog a szép renaissance kredencia körül és mosolyogva tölti be neki a meleg theát . . . szinte érezte fekete szemé perzselő tüztét . . .

A fizetőpinczér egyhangú „fizetni kérem“ je- ébresztette fel álmodozásából és realisabb gon- dolatokat juttatott eszébe. Látni vélte, hogy a befolyásos és nagy összeköttetésekkel bíró öreg Kovács, a „sz-i hitelbank részvénytársaság“ igazgatótanácsosa révén előkelő kliensekre tesz szert és irodája általában fellendül . . . Rövid idő mulva Sanyi kollega már elegáns, ó német stylus- ban berendezett ebédlőjében gyujtott rá finom szivarjára, melyhez a jó fekete kávé a szép Boriska szolgáltatta . . . Levélpapirosán pedig ez a jól hangzó jelző olvasható: „a sz-i hitelbank részvénytársaság ügyésze.“

A millennium felhoza a „kollegium“ mind- három tagját Budapestre. A véletlen úgy akarta, hogy a fontaine lumineuse nál találkozzanak az egykori jóbarátok és kollegák. Persze lön nagy ölelés, öröm és tudakozódás. Miután alaposan megbeszélték a lefolyt praxis részleteit, va- csorára találkat adtak egymásnak a „Pannónia“ ba- . . .

Mikor elváltak, mindegyikük kényelmet-lenül érezte magát a gondolatnál, hogy a va-

bunda és cipőbe burkoiva bizonynyal legtovább fognak arra gondolni, hogy mit képes elővár- zsolni egy jótékonycélu multság.

— **Felolvasások előtt.** Ne vegye senki szatirának, hogy a felolvasásokat érintjük már akkor, mikor azok még csak készülő félben vannak, de hát az alkalom, mely a „tolvajt szüli“, önként kínálkozik. A közelgő felolvasó estélyek kétségkívül nagy befolyással vannak arra, hogy a napsugár elillanjon a földtekeről s helyette borongós, szürke köd tapadjon a min- denség parányaira. Mert manapság, ahol három ember összeverődik, ott bizonyára felolvasást tart a negyedik vagy az első a negyedikről. Nálunk különösen élvezetesebb szoktak lenni a felolvasások, mert — hála Istennek — emberekben nem szenvedünk hiányt. Es hogy a nőknek mily élvezetesebb lehetnek a különféle matiné és es- télyek, azt elképzelhetjük, ha meggondoljuk, hogy e felolvasások alatt soha nem szokták a felolvasót kisérni figyelemmel, hanem a közönség toilletjeit. Si non e vero . . .

— **Királysértés muzsikaszóval.** A lugosi kaszinó, mint minden esztendőben, tavaly is megülte márczius 15 ét. Éjfélután, amikor a hangulat már kissé emelkedett volt, Szöllősy István dr. lugosi ügyvéd odaszólt a cigányprimásnak, hogy huzza el az osztrák himnusz s utána azt a nótát, hogy: „Mégis hunczot a né- met.“ A primás meg is tette, de alighogy bele- kezdett a magyar nótába, Issekutz Aurél fő- szolgabíró parancsára kénytelen volt abbahegni. Ezt az incidenset valaki besugta a királyi ügyész- ségnek, melynek indíványára Szöllősy drt vád alá helyezték, de a budapesti törvényszék meg- tartott tárgyalás után fölmentette a vádlottat, mert bebizonyította, hogy minden vonatko- zás nélkül huzatta el a két nótát s nem akarta vele a király személyét sérteni. Azonban az ügyészség felebbezésre folytán az ügy a buda- pesti kir. ítélőtáblához került, amely a törvény- szerk itéletét megváltoztatta és Szöllősyt egy hónapi fogházra és egy évi hivatal- vesztésre ítélte, oly indoklással, hogy a két dalnak ily közvetlen összekapcsolása mellett tár- gyilag a királysértés tényálladékát megállapítja. Vádlottnak műveltségénél fogva fel kellett ismer- nie az összekapcsolásban rejlő sértést, s amikor azt még is elkövette, kétségkívül szándékosan tette.

— **Tűzhálál.** Sárafalvai levelezőnk írja Perin Stefan e hó 21-én megbizta hét éves Anka nevű leánykáját, hogy neki a kályhánál kenyeret pirítson, miközben a leánya ruhája tüzet fogott és a szegény gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy pár órai szen- vedés után iszonyu kínok közt meghalt. A gondatlan szülők ellen a vizsgálót megindí- tották.

csoránál esetleg szóba kerülhet a promóciós vacsorán tett „ünnepélyes fogadalom“ . . .

Kedélyes, végtelenül kedélyes volt vacsorá- juk a pálmakkal dissztett szép étteremben, fülbe- mázó a cigány nótája. Önkéntelenül eszükbe jutott, mily boldogok voltak, mennyire függet- leneknek érezték magukat utolsó együttlé- tükkor és mennyire benne vannak most az — életben . . .

Mikor a hangulat emelkedettebb lett, miben különben a fogyasztott „Törley“-nek is volt némi része, egyikük — a legszolidabb férj — hirtelen elszólja magát:

— Fiúk! Hát már senki sem beszéli el kalandjait?

Ez bombaként hatott és hirtelenül eszükbe jutott a tett „fogadalom.“ Nem tagadható zavar volt mindegyikük arcáról olvasható, a követ- keső pillanatban pedig mindhárman — kik gyer- mekkoruk óta jól ismerték egymást — tisztában voltak a helyzettel és falrengető kacaj hang- szott fel.

— Hát te is! — Hát te is! — hangzott most az asztal körül és a kérdezettek megadó fejbólintása volt a néma és mégis sokatmondó felelet.

Berzi a kacajtól végre szóhoz jutván, így szólt kollegáihoz:

— No fiúk! mi a vidéken ugyancsak szé- pen praktisáltunk!

. . . Es ezzel megindult a szép asszonyok véget nem érő éltetése.

Kis Sándor

— **H6.** Nagyszentmiklósról írják: Az első hó vasárnap reggel köszöntött ránk. Pelyhei nagy esőtől duszadók voltak s már azt hittük, hogy megembereli magát, de járatlan gyerek volt, a földre leesve elolvadt s loccsná változott. A mult hét folytonos esőzéseit betetőzte most egy kis havas eső, mely egész nap tartott.

— **Érdekes statisztika.** A legszárazabb tudomány, tehát a statisztika is érdekessé válik, ha az emberek gyengédebb hajlamairól van benne szó. Olvasóink bizonyára szívesen veszik ha a Magyar statisztikai Évkönyv néhány ilyen adatát közöljük.

A magyar birodalom lakosainak száma 1890 ben kitett 17,475 998 at.

Ebből 8,553,782 férfi, 8,795 616 nő, vagyis ezer férfira esik 1,028. Ugy ám, de a katonaság, honvédség és csendőrség létszáma is kitéz jó sokat s bár a nők száma még így is na- gyobb — 8,795,616 nő lévén a 8,668,175 férfival szemben, mely számba pedig a katonaság is bele van számítva — mégis csak 1,014 asszony esik ezer férfira.

A 8,668,175 férfi közül:

Nőtlen	4,871,704
Nős	3,528 486
Özvegy	252 564
Törvényesen elvált	4 873
Ismeretlen	10,548

Érdekes, hogy az egész magyar birodalom- ban — Fiumét és Horvát-Szalvonországot is beleszámítva — nincsen több 8 törvényesen el- vált — katonánál. Kár, hogy arról nincs sta- tisztikai kimutatás, azért van e ez így, mert a katonák igen jó férjek, vagy azért, mert kato- náéknál — nehezen megy a válás.

A 8,795,616 nő családi állapota így oszlik meg:

Hajadon	4 365,248
Férjes	3,576,012
Özvegy	835,321
Törvényesen elvált	7,623
Ismeretlen	11,412

Ebből következik, hogy ha most hirtelen- ben minden nőten férfi megházasodnék, csupán 506,456 hajadon maradna pártában; ha minden özvegy ember özvegy asszonyt választana fele- ségül, még mindig maradna 417,243 özvegy asszony hites társ nélkül, viszont ha a törvényesen elvált férfiak és asszonyok összeházasodnának, 2,750 asszonynak még mindig más férjet kellene keresni.

A dolog azonban nem így áll, mert a há- zasságkötésekben egészen más az arány. Mert a magyar birodalomban 1894 ben 166 033 házasá- got kötöttek s így minden ezer lélekre csak 9 házaságkötés esik. Es még ezekből a házaság- kötésekből is felbomlott halál által 749, elválás által 9, minden ezer után.

A hölgyvilágra nézve még megdöbbentőbb azonban a következő adat:

1881—85 ig a kötött házaságok száma 164,351 volt, 1886—90 ig már csak 150 836, viszont 1881—85 ig elvált 1,011, 1886—90 ig 1,059. Vagyis: a házasodási kedv egyre csökken, a válóperek száma egyre nő.

Országrózszenkint felosztva azt tapasztaljuk, hogy legszívesebben házasodnak még a Duna és Tisza közt fekvő területen, leggyéribben pedig a Tiszaán innen. Ha pedig a hónapok szeriut vá- logatjuk ki a házaságkötéseket, kitűnik, hogy a legtöbb házaságot novemberben kötik, a leg- kevesebbet decemberben.

— **Az első bunda.** Azt, hogy itt van már a tél, mi sem bizonyíthatja jobban, mint az első bundalopás, melyről sárafalvai levelezőnk érteit bennünket a következőkben: Krisián Flóra sárafalvai juhásznak már régen fájt a foga egy meleg téli bundára. Folyó hó 22 én éjjel meg is látta vágyai netovábbját Matyei Juon tornácán és minden további nélkül elemelte azt. Bebur- kolva a bundába, boldogan s büszkén sétált haza, de az ő boldogságának is csakhamar véget vetett Bokor György perjámosi csendőrme- ster, ki a nem igaz uton szerzett meleg gunyával együtt átadta őt az igazságszolgáltatásnak. Ugyan- ezen éjjel egy hordó bort is akart ökelme egy boldog halandó pinczéjéből elemelni, de a csendőr- őrmester ebben már jóakarólag megakadályozta.

— **Az „abrikotolás“.** Így hívják bakanyel- ven azt a keserves nyolcz hetet, amely alatt a berukolt ujoncseregnek meg kell tanulnia, hogy ő Felsége a császár azért hívja be minden év őszén a temérdek rekrutát, hogy a káplár ur Petéknak legyen kit halálra kizoznia álló nyolcz hétig. Rendes körülmények között december elsején felszabadul az ujoncsereg a kiképzés kinjai alól; az idén azonban tizenkét nappal meghosszabbították az abrikotolás idejét, mivel a kiképzés a képviselőválasztások miatt zavart szenvedett. Az idei ujonczok tehát csaknem két

hétél később tudják meg, hogy mire való a katonaság a világon, ami fölött bisony eléggé busulnak a szegény rekruták, de annál jobban örvendeznek a kápiár ur Petákok.

— Kereskedő ifjak estélye. A nagy-szentmihályi kereskedő fiatalok már alig győzi várni Carneval herceg ő fensége megérkezését, miért is folyó hó 21-én kedélyes mulatságot rendezett. A jelen voltak egy kellemesen áttöltött éj emlékével távoztak a bálteremből kora reggel.

Színház.

Hegyessy Mari 4-ik vendégjátéka.

Mikor sűrű köd ereszkedik a köhécselő emberekre és csunya eső szítal a színházba járó közönségre, nem nehéz magát abba a skót világba képzelni, ahol szintén igen sok és sűrű a köd, de a kandalló lobogó tűzénél elfelejtik a süvítő szelet s meleg poezis lopózik a hideg emberek szívébe, akárcsak lenn a délen, ahol a citrom terem. Ebből a szempontból véve, igen helyesen cselekedett Hegyessy Mari, mikor a „Lowodi árva” című szerepében bucsuzott el a becskerei közönségtől. De csakis ebből a szempontból, mert egyébként nem rajong a mi közönségünk Birchpfeiffer Sarolta dramatizált regényeiért, melyeket már apánk is kissé naivoknak tartottak.

Hogy Hegyessy Mari csakugyan meghódította a közönséget, amint vidéken mondani szokás, bizonyítja sok egyebeken kívül az a számokban kifejezhető körülmény is, hogy tegnap is egészen megtelt a becskerei színház előkelő, hálás közönséggel. A szép művésznő talán a négy este közül tegnap aratta legszebb és legigazibb diadalát. Előkelő nyugalma, melyet csak nagynénje iránti gyűlölete szakít meg, hódító szerénysége, mely Rochester szívét is megnyeri s végül kitörő meleg érzelme, mikor megismerve szívét, a lordnak nyújtja kezét, ellenállhatlan varázssal jutottak kifejezésre játékában s a közönség részéről a legnagyobb elismerésben részesültek. Minden felvonás után 4—5-ször hívták a lámpák elé s az első felvonásban a zenekarból gyönyörű virágbokrotát és egy hatalmas babérkoszorút nyújtottak át a kitűnő művésznőnek. (Mindkét virágadomány a kertészek mesterét, Brauneis Józsefet dicséri.)

A vendégművésznő mellett a helyi erők is beváltak. Sárdy értelmes, gondolkodó színész, az ő Rochestere maszkban és játékban egyaránt jó volt, kár, hogy a szerepét nem tudta jobban. Reed asszonyt Csügényiné játszotta nemes mértékkel. Dicséretet érdemel végül Peterdy Etelka, ki a kis Adel szerepét hibátlanul és minden lámpaláz nélkül mondta el. Kisebbszerepekben jók voltak: Bérczy, Tuboly, Kalmár, Gööz, Nyitrai és Fürst Hermin.

— Jubiláló vidéki színész. A Deák Péter igazgatása alatt álló szepességi és nyitrai színházalatt ma ünnepi egy pályatársának, Deréki Antalnak 30 éves színészi és írói működése jubileumát. Ez alkalomból a löcsei városi színházban a „Gályarab családja” című olasz színmű kerül előadásra. A darabot, a melynek főszerepét az ünnepelt játssza, Deréki fordította magyarra.

Legujabb hírek.

Törökország felosztásának terve.

London, nov. 24. A Daily Maly biztos forrásból arról értesül, hogy a császár a német császárhoz intézett bizalmas levelében Törökországnak most már sokáig el nem odázható felosztására nézve a következő tervet ajánlotta: Oroszország kapná Kis-Ázsiát, Ausztri-Magyarország Salonikit, Franciaország Szairiát, Olaszország Albániát, Anglia pedig Egyiptomot. Konstantinápoly szabad kikötő maradna az európai nagyhatalmak képviselőinek felügyelete és ellenőrzése mellett.

Politikai párbaj.

Igló, november 24. Lőcsén, a lubló képviselőválasztásból kifolyólag, véres kard-párbajt vívtak gróf Csáky György és Teőke László földbirtokos. Teőke László súlyosabb természetű sérülést szenvedett. A felek nem békültek ki.

A szegedi botrány.

Szeged, nov. 24. A vizsgálóbíró Bába Sándor könyvnyomdatulajdonost és Huszka Lajos városi alszámvevőt letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte. Bába Sándor már megtérítette a város kárát. Letartóztatása óriási föltűnést keltett Szegeden. A vizsgálat, melyet 1892. előttre is visszavezettek, a városi nyomtatványok szállítása körül újabb, bár jelentéktelen visszaéléseket derített ki.

Emberkereskedés.

Sidney, nov. 24. Az Uj-Hebridákról érkező jelentések szerint a benzülötteket tömegesen adják el az ott közlekedő hajókon 6—10 font sterlingért fejenként. Egyes helyen kegyetlenül bannak a benzülöttekkel.

Táviratok.

A király Budapesten.

Budapest, nov. 25. (A „Torontái” eredeti távirata.) Ő felsége ma reggel 5 óra 40 perczkor Budapestre érkezett. A pályaudvaron Ludvig Gyula a m. kir. államvasutak elnökgazdája, Rudnay Béla főkapitány, Ráth Károly polgármester és Beniczky főispán fogadták a királyt, ki az urakat megszállással tüntette ki. Ő felsége délután egy órakor Gödöllőre utazott, honnét este 6 órakor tér vissza Budapestre.

Országgyűlés.

I.

(A képviselőház ülése november 25-én.)

Budapest, nov. 25. (A „Torontái” eredeti távirata.) Az ujonnan megválasztott képviselőház tagjai ma délelőtt 10 órakor gyűltek össze első ülésre. Az országgyűlés előtt nagy tömeg verődött össze, mely kíváncsian nézte a képviselők felvonulását, akik korán siettek a házba; úgy, hogy fél 10 órakor a folyosók, hol az új tagok bemutatkoztak, a régié pedig egymást üdvözölték. már telve voltak. Nemsokára megérkeztek a kormány tagjai is, kiket lelkesülten fogadtak. Az ellenzék pedig vezetőit fogadta óvációkkal. Ezalatt megteltek a karzatok is, különösen sok hölgy volt jelen. Majd a képviselők is a terembe vonultak és ülőhelyeiket keresték fel. A szabadelvűpárt a jobboldalt és a közepet egészen az utolsó padsoráig betöltötte, míg a nemzeti párt régi helyét foglalta el, melynek padjait csak félig tudta megtölteni. A Kossuthpártiak egészen betöltötték helyüket, ellenben az Ugronisták előbbi helyein csak szétszórvva ülnek; végre a Kossuthisták mögött a néppárt foglalt helyet. Egy negyed tizenegy órakor felhangzik a villamos csepengettyű, mire a képviselők elfoglalják helyeiket és most látni lehetett, mennyire ifjította meg a sok új fiatal képviselő a Ház képét.

A képviselőházat és a minisztereket, kik mindnyájan megjelentek, a képviselőház háznapja, Csávossy Béla üdvözölte, mire felszólítás folytán Janicsáry Sándor foglalja el a korelnöki széket. A korelnök rövid beszédben megemlékezik az ezredéves ünnepélyekről és kifejezést ad a Ház hűségének a király iránt. Majd a korjegyzők helyeiket elfoglalván, Bóldy László korjegyző felolvassa Bánffy báró miniszterelnök átíratát, mely az országgyűlésnek ünnepélyes megnyitására vonatkozik.

Komjáthy Béla kijelenti, hogy pártja Budán a megnyitáskor meg nem jelenhetik, mert a királynak törvény szerint a képviselőházban kell a megnyitást végeznie;

és mivel a budai kir. palotán fekete-sárga zászló leng, ő és pártja, bár legmélyebb hódolattal viseltetnek a korona iránt, tartózkodni fognak a megnyitási aktustól.

Bánffy báró kormányelnök kijelenti, hogy az előtte szóló kifogásainak jogosultságát el nem ismeri, mert a törvény nem rendeli el, hogy a megnyitás az országgyűlésen történjék, csak azt kívánja, hogy a királyt az aktus alkalmával magyar közjogi méltóságok vegyék körül. (Felkiáltások balról: A főhadsegéd!) A főhadsegédi méltóságot is elismeri a törvény és annak megjelenése is jogszerű. A királyi várpalotán nemzeti és a horvát zászlók lengenek, ezeken kívül természetesen az uralkodó család zászlója is ki van tűzve. (Viharos éljenzés.)

Komjáthy replikája után a korelnök kijelenti, hogy a legközelebbi ülés holnapután lesz, mire az első ülés véget ért.

II.

(A főrendiház ülése november 25-én.)

A főrendiház is ma tartotta első ülését az új országgyűlési szakban. Az egybegyűlt főrendeket Széchenyi István gróf háznagy üdvözölte és felszólítja a korelnököt, hogy foglalja el az elnöki széket. Zichy Ferencz gróf korelnök felmelve az emelvényre, üdvözli a megjelenteket és felszólítja a korjegyzőket helyeiknek elfoglalására. Ezután felolvastatott az új országgyűlés egybehívására vonatkozó legfelsőbb kézirat, mire az ülés berekesztetett.

Bánffy báró a királynál

Budapest, nov. 25. (A „Torontái” eredeti távirata.) Ő felsége ma délelőtt kilenc órakor kihallgatáson fogadta báró Bánffy Dezső miniszterelnököt.

A halottrabló orvos.

Budapest, nov. 25. (A „Torontái” eredeti távirata.) A vizsgálat kiderítette, hogy dr. Korotnai Arpád Patsuné halálát a rendes időben jelentette be.

A dözedérot.

Budapest, nov. 25. (A becskerei Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.21—23. Tengeri májusra 4.10—11. Zab tavaszra 6.01—03. Repceze 11.45—55. Buzavételkedv gyenge, forgalom 15.000 mm., csöndes, de tartós árák.

Szerkesztői üzenetek.

„Egy előfizető.” Önnek is csak azt mondhatjuk, amit elmondunk számtalanszor, hogy anonyim levelekre nem válaszolunk, akár komoly, akár tréfás a tartalmuk. Különösen ebben az esetben nem értjük, miért kell önnek a nevét titkolnia. Hiszen az, hogy valamit kérdezzünk talán még nem szégyen. Valamiképpen az sincs még átadva a közmegejtésnek, aki nem ismeri az összes miniszteri rendeleteket.

Titel. Csak tessék megkezdni a rendes levelezést, de úgy, hogy az ön egész vidékén történőket felöleli. A fontos vagy szenzációs dolgokat kérjük táviratban. A távirati költségeken kívül a teljesített szolgáltatásokhoz képest a negyedév végén tiszteletdíjat is fizetünk.

Torda. Semmiféle kéziratot nem kaptunk.

P. A. A tárcza legközelebb jön.

K. S. Ma rákerült a sor.

E. N. Egy kis türelmet kérünk, nagyon sok mostanában az anyag.

„Üssian.” Nem elég baj, hogy köd van, Ön még meg is énekl. Például így:

Szomorúan ballagok az utcán,
Veled találkozom édesem,
Biborpiros ajakad halavány,
És könnyes a legszebb szem.

Hallgatva lépkedsz tovább,
Köszönéssed is néma marad,
Mit gondolsz? Nem szeretsz már,
Vagy a köd zárja be ajkadat?

Legyen nyugodt Uram! Majd csak vége lesz a ködnek és ő nagysága — kívánjuk Önnek — ismét megszólal.

X. Y. Z. A gondolat igen szép. minél hosszabb a távollét, annál forróbb a szerelem, de a vers, melyben ezt feldolgozta, nem adható ki.

E. S. Türelmet, türelmet.

Marozella. Tessék csak beküldeni. A multhori igen cínos volt.

